

brugt ved at give Afgang til Examen — vil søge at slaae ind paa denne Vej igjennem offentlig Examen? Det vil vel ikke sjældent være dem, hvis Livsforhaabninger i andre Henseender ere blevne stussede. Muligt, at det ikke er steet hidtil med en Eneste; men naar man sætter en meget høi Aldersgrændse med Hensyn til at kunne tage Examen, saa er dette allerede en Bestemmelse, som ikke modsiger, hvad jeg har tilladt mig at udtale. Vel er det nu sagt, at det kan ogsaa være gifte Damer, som kunne besatte sig med Underviisningen, men det har i alt Fald saamange Vanskeligheder at have en gift Dame som fast ansat Lærerinde ved en af det Offentlige bestyret Skole, at jeg troer, Saadant meget sjældent vil blive Tilfældet, og er hun ikke gift, saa kan det være saa, at hun som ældre Siindom kommer til at mangle det, hvorfor vi i visse Tilfælde netop foretrække Kvinden for Manden. Spørgsmaalets pædagogiske Side er altsaa ingenlunde paa det Nene, og heller ikke er jeg aldeles enig med dem, som sige, at netop til smaa Børns Underviisning er hun især vel stillet. Men vil Lovforslaget nu ogsaa kunne fremme sin Hensigt, at staae Lærere i Ansættelse ved offentlige Skoler i et større Antal? Communalbestyrelser have ifølge Motiverne sagt: Nei, saa høi en Løn give vi ikke en Lærerinde, saa tage vi en Lærer. Men nu fordrer Udkastet, at Lønnen, hvis Størrelse jeg ikke skal indvende Noget imod, desuagtet skal fastsættes, hvad vil Følgen blive deraf? Den vil blive, at Vedkommende staae imod Bestemmelsen. Men, siger man derfor, for at faae dem til at give høiere Løn til Lærere, end de hidtil have været tilbøjelige til, indsætte vi en Bestemmelse i § 1, der forandrer den tidligere Lov. Ja her er, siger jeg, et Spørgsmaal, som fortjener Overveelse af det høie Thing. Den høitærende Minister siger, at vedkommende Lærere, der nu ere ansatte paa lavest Gage, have intet Netskrav paa at opnaae høiere Løn. Dette troer jeg er sandt, men jeg troer tillige, at der er et saa stærkt Billighedshensyn, der

maa gjøre sig gjældende ligeoverfor disse Mænd, at der vistnok neppe vil kunne paavises noget eneste Tilfælde, hvor Folkerepresentationen har tilfidesat et saa stærkt Billighedshensyn. Jeg vil gjerne troe, at vi ofte komme til at trænge Billighedshensyn for at komme bort fra mange af de uheldige bindende Bestemmelser, t. Ex. ogsaa med Hensyn til Underviisningsforholdene, inden vi faae en anden Ordning; men jeg troer ikke, at det er smukt af Folkerepresentationen at begynde at springe over Gjærdet, hvor det er lavest. Lad os tænke os en Mand, der har tjent i en halv Snees Aar i en Kjøbstadcommune og tjent vel, staaende paa den laveste Gage. Her er det ikke Tilfældet, som det er steet i forskjellige Lønningsslove, at man giver Vedkommende efter visse Aars Tjeneste et Tillæg. Nei, han faaer det kun, naar Forholdene have udviklet sig der paa Stedet saaledes, f. Ex. derved, at en ældre Lærer afgaaer, at dette kan skee. Han har altsaa tjent i disse 10 Aar, vel ikke med nogen Ret til Tillæg, men i alt Fald for hvert af disse Aar med forøget Haab om ifølge Loven at kunne faae et Tillæg til sin Løn; og nu kommer man paa eengang og borttager denne Udsigt, dette Haab for denne Mand, som, hvad jo vil være temmelig naturligt, f. Ex. har stiftet Familie med dette berettigede Haab for Die. Nu ansættes en Lærerinde med en Løn — hvorvidt den er passende eller ikke, skal jeg, som før sagt, ikke udtale mig om — af 200 Rd. og 25 Tønder Byg, altsaa i Alt 300 Rd.; efter 8 Aars Forløb kommer hun paa 300 Rd. og 25 Tønder Byg, i Alt 400 Rd. Hun kan da efter 8 Aar staae paa en høiere Løn end den Lærer, som vi have antaget har tjent i 10 Aar, vil staae paa, naar han har tjent i 18 Aar, thi han vil da kun kunne faae 150 Rd. og 50 Tønder Byg. Saadanne Exempler vil der kunne indtræde flere af, og jeg siger, at hvorledes man end vil komme til at forandre disse Forhold, saa stærkt Billighedshensyn træde vi ikke under Fødder. Vedkommende Lærer — det skeer ofte — har maaskee mangen Gang